

градъ (къмъ 1468 г.) и се научилъ, че мощитѣ на свети Ивана Рилски се намирали въ Търново. Веднага монаситѣ въ манастира решили да изпратятъ трима души въ Търново да прибератъ свещенитѣ останки на светеца. И, наистина, отъ Рилския манастиръ пристигнали въ Търново пратеницитѣ и поискали отъ кадията мощитѣ на св. Ивана. Това било въ 1469 год., въ царуването на Мохамедъ II. Като чули това, търновци се възбунтували и не искали да предадатъ мощитѣ. Пратеницитѣ показали разрешение отъ султана и кадията предалъ исканитѣ мощи. Рилскитѣ монаси сложили мощитѣ въ нова ракла и ги понесли отъ Търново по Дервента надолу за стария градъ Никополъ на р. Росица (сега Никюпъ). Въ града българскитѣ боляри и народътъ благоговейно посрещнали монаситѣ и мощитѣ. Служена била заупокойна молитва за преподобния светецъ. Пратеницитѣ били нагостени и следъ ношуване изпратени за София.

Отъ тѣзи известия става ясно, че българското население, нито при падането на Търново, нито подиръ 76 години не било унищожено и замѣстено съ друго.

Турцитѣ били твърде опитни. Тѣ прибѣгвали за военнитѣ си цели до жестокости и унищожавали водачитѣ на противницитѣ си, но гледали и земята имъ да не остане безъ работници. Затова на много мѣста, следъ минаване на бурята, сами господаритѣ-турци трѣгвали да викатъ раята да се завърне по мѣстата си, защото това се изисквало отъ нуждата на държавата имъ.

Търновската котловина била привилегирована земя.

Едно е положително, че, освенъ въ Търново, никжде въ Търновската околностъ не сж се населили въ първитѣ времена турски преселници (колонисти), дошли отъ Анадола, като завоевателско население. Турскитѣ семейства въ Търново били предимно на чиновници, военни лица и стражари. Гжсто турско население се е заселило откъмъ изтокъ, по Старарѣка, само до Беброво (Еленско). То заело Тузлука и Дели Ормана до р. Черни Ломъ. По-нататъкъ, къмъ Търново, то не е мръднало, не само защото не е имало лишно такова за преселване, но и по силата на ферманитѣ, които издавали султанитѣ за землищата, на които турци не бивало да се поселватъ. Землищата на селата Присово и Дебелецъ били обявени държавни имоти, отстъпени на раята въ тѣзи села за известни държавни служби съ права и привилегии. Землищата на селата Пчелище, Церова Кория, Кжпиново, Миндя, Мариино, Плаково и Голѣманитѣ били два вакѣфа на Старата майка султанка. Въ единия влизали с. Кжпиново заедно съ Златарица, Елена и Беброво, а въ другия останалитѣ села. Землището на Килифарево било царски имотъ.